

OBSAH

Předmluva	9
1. Vymezení pojmu mikrobiologie	11
1.2. Rozdělení mikrobiologie	11
1.3. Historie mikrobiologie	13
2. Morfologie, rozmnožování a systematika mikroorganismů	16
2.1. Mikroskopie mikrobů	16
2.2. Bakterie	20
2.2.1. Tvar bakterií	20
2.2.2. Velikost bakterií	21
2.2.3. Stavba bakteriální buňky	22
2.2.4. Buněčný obsah bakterií	24
2.2.5. Pohyb bakterií	30
2.2.6. Pohyb bakteriálních kolonií	31
2.2.7. Bakteriální spory	31
2.2.8. Rozmnožování bakterií	35
2.2.9. Systematika bakterií	37
2.2.10. Skupiny bakterií významných v potravinářství	62
2.3. Kvasinky a kvasinkovité organismy	63
2.3.1. Systematika kvasinek	70
2.3.2. Význam kvasinek	78
2.4. Plísně	79
2.4.1. Zařazení plísní do systému hub	81
2.4.2. Technicky nejdůležitější rody plísní	82
2.4.3. Význam plísní a dalších hub	88
3. Fyziologie mikroorganismů	90
3.1. Výživa mikroorganismů	90
3.1.1. Přijímání živin	90
3.1.2. Způsoby výživy	91
3.1.3. Zdroje výživy	93
3.1.4. Aerobiosa a anaerobiosa	96
3.1.5. Růstové látky mikroorganismů	96
3.1.6. Biosynthesa vitaminů	99
3.2. Vliv vnějších činitelů na mikroorganismy	100
3.2.1. Vliv fyzikálních činitelů na mikroorganismy	100
3.2.1.1. Voda	100

3.2.1.2. Teplota prostředí	101
3.2.1.3. Osmotický tlak	108
3.2.1.4. Hydrostatický tlak	109
3.2.1.5. Koncentrace rozpuštěných látek v prostředí	110
3.2.1.6. Zářivá energie	111
3.2.1.7. Vliv elektřiny	115
3.2.1.8. Vliv ultrazvuku	115
3.2.1.9. Povrchové napětí	116
3.2.1.10. Mechanické vlivy	116
3.2.2. Vliv chemických činitelů	117
3.2.2.1. Vliv reakce prostředí	117
3.2.2.2. Oxidačně - redukční potenciál prostředí	118
3.2.2.3. Chemické látky	119
3.2.3. Vliv biologických činitelů na mikroorganismy	122
3.3. Enzymy	125
3.3.1. Využití mikrobiálních enzymů	129
3.4. Pěstování mikrobů	134
3.4.1. Základní živné půdy	135
3.4.2. Diagnostické a elektivní živné půdy	137
3.4.3. Očkování a inkubace mikrobů	138
3.4.4. Trvalé kultury	139
3.5. Množení mikrobů	140
3.5.1. Zjišťování růstu a rozmnožování mikroorganismů	141
3.5.2. Růstová křivka	143
3.5.3. Kontinuální průtoková kultivace	144
3.5.4. Proměnlivost a dědičnost mikrobů	145
4. Boj proti mikroorganismům	148
4.1. Mechanické prostředky	149
4.2. Fyzikální prostředky	149
4.3. Chemické prostředky	152
4.3.1. Jednotlivá dezinfekční činidla	154
4.4. Biologické prostředky — antibiotika	158
5. Metabolismus mikrobů	160
5.1. Disimilace substrátů	163
5.2. Koloběh prvků v přírodě	164
5.3. Kvasné pochody	166
5.3.1. Kvašení lihové	167
5.3.2. Kvašení mléčné	171
5.3.3. Kvašení propionové	174
5.3.4. Kvašení máselné	175
5.3.5. Kvašení aceton-ethanolové	177
5.3.6. Kvašení butanol-acetonové	178
5.3.7. Kvašení butandiolové	179
5.3.8. Zkvašování celulosy	180
5.3.9. Zkvašování pektinových látek	181
5.3.10. Kvašení octové	182
5.3.11. Kvašení sorbosové	185
5.3.12. Kvašení citrónové	186
5.3.13. Kvašení fumarové	188

6. Mikrobiologie jednotlivých potravinářských výrob, surovin a pomocných látek	190
6.1. Droždářství	190
6.2. Lihovarství	193
6.3. Pivovarství	194
6.4. Vinařství	197
6.5. Pekařství	201
6.6. Konzervárenství	208
6.6.1. Mikrobiologie konzerv sterilovaných teplem	210
6.7. Maso a masné výrobky	217
6.8. Ryby a rybí výrobky	223
6.9. Mléko a mléčné výrobky	225
6.10. Jedlé tuky	234
6.11. Vejce a vaječné přípravky	236
6.12. Cukr a cukernaté produkty	240
6.13. Škrob	244
6.14. Jedlá sůl	245
6.15. Koření	246
6.16. Potravinářské obaly	247
6.17. Mikrobiologie vody	251
6.18. Mikrobiologie vzduchu	256
7. Mikroorganismy patogenní	259
Seznam použité a doporučené literatury	266
Rejstřík	273